

Uboštveni redovi

Ubožni redovi so po svoji organizaciji in ustavi nekaj čisto novega. Strogo uboštvo ne veže le posameznikov, ampak tudi skupnost, samostan, cerkev. Preživljajo se z ročnim delom, z miloščino. V zameno ljudem oznanjajo božjo besedo, pomagajo pri pastoralnem delu.

Ne žive v osamljenih krajih, kot stari redovi, ampak v mestih, ukvarjajo se z nastajajočim meščanstvom. Ne veže jih *stabilita loci*, ne umikajo se svetu, ampak žive sredi sveta. V dobi, ko se precejšnji del klera predaja bogastvu in uživanju, ko se pojavljajo krivoverstva vključujejo nove življenjske tokove, ter tako postanejo nosilci resnične reforme.

Pokazali so, da je možno ideal uboštva zaživeti tudi znotraj Cerkve (ne kot valdenci in katari), čeprav se ta nahaja takrat na višku svoje politične moči in bogastva. Z navdušenjem se novi redovi lotijo dušnega pastirstva. Kot delavce na tem področju jih tudi papeži zelo cenijo.

Nova posebnost so **tretji red**, ki se pridružuje prvemu (moški) in drugemu (ženske). Definitivna ustanovitev tretjega reda pa je delo Frančiška Asiškega, je nadomestilo samostanskega življenja za poročene. Ti ostanejo v svetu, v družini, imajo imetje, poklic, vendar se posvečajo (pod vodstvom prvega reda) molitvi, delom usmiljenja, delom ljubezni do bližnjega.

Frančiškani

Ustanovitelj je sv. Frančišek Asiški, rojen 1181 ali 1182 v Assisiju. V letih 1205-1207 se notranje popolnoma spreobrne in začne spokorno življenje, posveti se molitvi, strežbi ubogih, popravlja revne cerkvice. Oče ga razdedini.

Ko sliši v začetku leta 1208 odlomek evangelija o poslanstvu apostolov, spozna svoj poklic: *Hoditi za Kristusom v apostolskem uboštvu in oznanjati evangelij*. Kmalu se mu pridruži več tovarišev – **Fratres minores**. Na temelju nekaj izrekov iz Svetega pisma (o uboštvu, odpovedi in oznanjevanju) sestavi prvo pravilo, ki ga 1209 ustno potrdi Inocenc III.

1212 ustanovi drugi red za ženske (sv. Klara), kmalu za tem še tretji red za laike, ki v Frančiškovem duhu žele doseči krščansko popolnost. Pravilo mu da leta 1221.

Končno pravilo frančiškanov potrdi Honorij III. leta 1223. Družba laičnih pridigarjev (Frančišek ni bil duhovnik) postane organiziran red, ki se postavi v službo Cerkve. Frančišek sam že leta 1221 prepusti vodstvo reda Eliju iz Cortone. Leta 1224 na gori La Verni prejme stigme in umre 3. oktobra 1226.

Gregor IX. ga leta 1228 proglasi za svetnika. Frančišek je ena najplemenitejših osebnosti srednjega veka. Njegove značilnosti so preprostost, intenzivna povezanost s Kristusom, predanost idealu uboštva in ljubezni do bližnjega, globok čut za naravo, brezpogojna pripadnost Cerkvi, njeni veri in tradiciji.

Dominikanci

Nastanejo skoraj istočasno kot frančiškani. Ustanovitelj je sv. Dominik, rojen okoli 1170 v Caleruegi v Španiji, regularni kanonik, dober teolog, ki se posveti misijonom med katari. 1215 ustanovi v škofiji Toulouse skupnost pridigarjev, ki se posvete dušnemu pastirstvu predvsem s *sveto pridigo*.

Že od začetka ima pred seboj jasen cilj: širiti božjo besedo. Honorij III. potrdi skupnost pridigarjev 1217 kot red klerikov z avguštinsko regulo. Zahteva ubošva je milejša kot pri frančiškanih.

Dejavnosti dominikancev so: pridiganje, dušno pastirstvo, misijoni med neverniki, borba proti krivoverstvom. Posebno se posvete študiju teologije (univerze v Bologni in Parizu). Razen moškega reda ustanovi Dominik tudi red dominiank in tretji red za laike.

Karmeličani

Red ustanovi Bertold iz Kalabrije, ki z nekaj tovariši živi kot puščavnik na gori Karmel. Jeruzalemski patriarh Albert jim da strogo kontemplativno pravilo. Potrdi ga papež Honorij III.

Red se smatra za enega uboštvениh redov šele, ko se pred muslimani mora umakniti na Ciper, pozneje na Sicilijo, v Francijo in Anglijo. V XV. stol. ustanove tudi žensko vejo – red karmeličank.

Med uboštvene redove spadajo tudi **red puščavnikov sv. Avgušтина, serviti** in še nekatere manjše skupnosti.